

Nr 1349

Av herr **Lindberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 75, med förslag om den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten, m. m.*

Den regionala utvecklingen har i dag en tendens som innebär att den högproduktiva och högavlönade verksamheten förläggs till storstadsregioner medan den lågproduktiva, lågavlönade, manuella och rutinbetonade verksamheten lokaliseras till mera glebebyggda regioner. Risker för en sådan ekonomisk, social och kulturell uppdelning av landet kan inte accepteras.

Det största hotet för en sådan utarmning av de glesbebyggda regionerna föreligger i det norrländska inlandet. Samhällets strukturella omvandling pågår där med synnerligen hög intensitet. Sysselsättningen inom jord- och skogsbruk beräknas exempelvis sjunka perioden 1965—1980 från 29 till 19 % av totalantalet sysselsatta i Jämtlands län, som är det län som har den mest utpräglade inlandsstrukturen. Det skulle betyda en minskning från nära 15 000 till ca 8 000 sysselsatta. Sysselsättningsnedgången i jord- och skogsbruk kommer således att slå särskilt hårt i dessa områden som domineras så starkt av dessa näringsgrenar. För att ersätta bortfallet krävs ett betydande tillskott av nya sysselsättningsstillfällen inom andra näringsgrenar.

Nu tillgängliga prognoser tyder på att industrisysselsättningen i stort sett kommer att ha ett oförändrat sysselsättningsbehov i framtiden. Endast inom servicesektorn kommer sysselsättningsbehoven att öka i framtiden. Näringar som handel, transporter, förvaltning etc. har emellertid speciella behov av att kunna utnyttja de kontaktmöjligheter och andra koncentrationsfördelar som större orter kan erbjuda. Det norrländska inlandet har ur denna synpunkt särskilda svårigheter att kunna erbjuda en fördelaktig lokaliseringssmiljö.

Av det lokaliseringspolitiska stöd som utgått perioden 1.7.1965—31.12. 1969 har endast 29 % av det totala stödet i stödområdet gått till inlandskommunerna, som har 37 % av områdets folkmängd. Eftersom stödet i huvudsak har gått till utbyggnad av redan befintlig industri har det kommit att koncentreras till stödområdets södra delar och längs Norrlandskusten, som kunnat utgå från en i jämförelse med inlandet avsevärt starkare industripotential. I stort sett torde det nuvarande stödet ha varit tillräckligt för att skapa en positiv och självgenererande utveckling i dessa områden.

I Jämtlands län har befolkningsutvecklingen däremot varit sämre än vad som förutsattes i länsplanering 1967. Vid årsskiftet 1969—70 var befolk-

ningssiffran 1 300 personer *lägre* än vad som förutsågs i länsstyrelsens prognos och 6 860 personer *lägre* än vad som förutsattes i länets målsättning.

Mot denna bakgrund står det klart att särskilda åtgärder måste sättas in i det norrländska inlandet. I Kungl. Maj:ts prop. 1970: 75 framhåller departementschefen att målmedvetna åtgärder erfordras om en tillfredsställande balans i den regionala utvecklingen skall kunna uppnås i landets olika delar. En vidareutveckling och förstärkning av den regionala politiken framstår därför som en uppgift av hög angelägenhetsgrad. Vidare framhåller departementschefen den stora roll som utbildningen måste tillmätas för att skapa en attraktiv industriell miljö. I detta sammanhang erinras om att 1970 års socionomutbildningsberedning inom kort väntas framlägga förslag om en viss utbyggnad av socionomutbildningen, varvid nya utbildningsenheter skulle komma att behövas.

Förutsättningarna för att förlägga en ny socialhögskola till Östersund bör därför särskilt utredas, eftersom här de största förutsättningarna torde föreligga ur miljösynpunkt bland tätorterna i Mellannorrland. Även ur andra synpunkter bör Östersund vara den lämpligaste lokaliseringsorten. Det har alltid varit mycket lätt att få kvalificerade lärare till Östersundsområdet. Även för den påtänkta utbildningen finns god tillgång till lärarkrafter på olika nivåer, inte minst med tanke på att Östersund är residensstad. Tillgången på praktikantplatser blir därför god inom regionen. Även den geografiska närheten till Trondheim, där en socialhögskola är placerad, är en fördel med tanke på ett utbyte av lärarkrafter och erfarenheter på det socialpolitiska området.

En socialhögskola i Östersund bör kunna ges en särskild inriktning på utbildning och forskning för att lösa typiska inlandsproblem bestående av en snedvriden åldersfördelning och befolkningsuttunnning.

En förläggning av en socialhögskola till Östersund skulle utgöra ett betydande tillskott av arbetstillfällen och en väsentlig utökning av utbildningsmöjligheterna för ungdomen i Mellannorrland. Det får även ses som ett viktigt led i vår strävan att skapa en social och ekonomisk utjämning inom landets olika delar.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi, att riksdagen uttalar sig för att socionomutbildningsberedningen får till uppgift att utreda lämpligheten av att förlägga en socialhögskola till Östersund.

Stockholm den 17 april 1970

Sven Lindberg (s) Birger Nilsson (s) V. Wikner (s)
i Östersund